

SPRAWOZDANIE
z wykonania zadań realizowanych przez
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Elblągu
w 2013 roku

Do zadań powiatu w zakresie pomocy społecznej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu należą:

1. **ZADANIA OKREŚLONE W ART. 19 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:**
 - 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
 - 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
 - 3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
 - 4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
 - 5) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
 - 6) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
 - 7) prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 8) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;

- 9) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 10) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 11) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 12) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 13) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 14) sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 15) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

2. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 20 UST. 1 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

3. ZADANIE OKREŚLONE W ART. 25 UST. 1 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

zlecenie podmiotom uprawnionym, tj.:

- organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej;
- osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej,

realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadania zleconego.

4. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 35A USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 1997 ROKU O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2011 ROKU NR 127, POZ. 721 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

- 1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
 - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 2) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów, o których mowa w ust. 1;
- 3) udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu programów, o których mowa w ust. 1 oraz rocznej informacji z ich realizacji;
- 4) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa;
- 5) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;
- 6) dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 7) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 8) wydawanie kart parkingowych, uprawniających osoby niepełnosprawnej oraz osoby kierujące pojazdami przewożącymi osobę o obniżonej sprawności ruchowej – do nie stosowania się do niektórych znaków drogowych, dotyczących zakazu ruchu lub postoju.

Do zadań powiatu w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu należą:

1. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 180 USTAWY Z DNIA 9 CZERWCA 2011 ROKU O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 135 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;

- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych:
 - a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnieniu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
 - c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - d) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
 - e) prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
 - f) przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego;
 - a) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa:
 - a) grup wsparcia;
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 9) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 10) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich

organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

- 11) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 12) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 13) zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- 15) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 16) prowadzenie rejestru danych, o których mowa w art. 46;
- 17) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 18) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne;
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego;
- 19) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa a art. 187 ust. 3;
- 20) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8” – zgodnie z art. 180 pkt 15;
- 21) przedstawienie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

2. ZGODNIE Z ART. 181 USTAWY Z DNIA 9 CZERWCA 2011 ROKU O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 135 Z PÓŹN. ZM.) DO ZADAŃ ZLECONYCH Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANYCH PRZEZ POWIAT NALEŻY:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3.

1. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 19 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

1) OPRACOWANIE I REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, WSPIERANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I INNYCH, KTÓRYCH CELEM JEST INTEGRACJA OSÓB I RODZIN Z GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA.

Centrum opracowało „Strategię rozwiązywania problemów społecznych powiatu elbląskiego na lata 2009 – 2013”, dokument zawierający rozdziały dotyczące:

- 1) polityki społecznej i jej głównych obszarów;
- 2) charakterystyki powiatu elbląskiego, z uwzględnieniem zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
- 3) problemów powiatu elbląskiego, z uwzględnieniem obszernej diagnozy pomocy społecznej na terenie powiatu elbląskiego;
- 4) kierunków rozwoju pomocy społecznej oraz propozycji rozwiązywania istniejących problemów społecznych, w tym:
 - a) działań wynikających z „Programu działań powiatu elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2009 – 2014”;
 - b) działań wynikających z „Programu prorodzinnego powiatu elbląskiego na lata 2009 – 2013”;
 - c) działań związanych z interwencją kryzysową;
 - d) działań związanych z poradnictwem specjalistycznym;
 - e) działań związanych z promocją zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy

Misja strategii została określona reklamującym się hasłem:

**„Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia rodziny
zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańcom
powiatu elbląskiego”**

Cele strategiczne powiatu wynikają z wizji strategii i stanowią jej rozwinięcie. Cele te wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego. Są to cele długookresowe, określające co można poprawić, aby zwiększyć przyszłe możliwości w dłuższym horyzoncie czasowym.

Do najważniejszych celów strategicznych Powiatu Elbląskiego należy:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym godnego życia od urodzenia do wieku starczego.
2. Podnoszenie jakości życia rodziny i jej bezpieczeństwa socjalnego.
3. Oddziaływanie na aktywizację zawodową bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia

Ad. 1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym godnego życia od urodzenia do wieku starczego, w tym:

- stworzenie środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym, pozbawionego barier, pozwoli poprawić jakość funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku. Wiąże się to z pogłębieniem integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną, co znacznie przyczyni się do podniesienia poczucia wartości osób niepełnosprawnych oraz pozwoli im poczuć się pełnowartościowymi mieszkańcami naszego powiatu;
- podnoszenie świadomości społecznej na temat niepełnosprawności, zdecydowanie zwiększy zrozumienie problemów osób niepełnosprawnych i problematyki niepełnosprawności, co umożliwi bardziej wydatną walkę z jej skutkami;
- pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych oraz wspieranie ich zaradności osobistej wspomaga przekonanie osób niepełnosprawnych o ich wartościach i umiejętnościach mogących stanowić podstawę dla dobrze funkcjonującego społeczeństwa;
- wspieranie rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności, a w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym wydatnie wpłynie na zminimalizowanie skutków niepełnosprawności, zapewnienie wczesnej interwencji oraz kompleksowej rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do sportu, kultury, turystyki i rekreacji poprzez organizowanie różnego rodzaju spotkań integracyjnych, wyjazdów kulturalno - rekreacyjnych, imprez plenerowych, konkursów, itp.;
- zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na uzyskanie interesującego zatrudnienia poprzez: rozszerzanie systemu doradztwa zawodowego i informacji zawodowej, organizowanie szkoleń, modernizację rynku pracy, walkę z dyskryminacją związaną z dostępem do zatrudnienia, itp.

Ad. 2 Podnoszenie jakości życia rodziny i jej bezpieczeństwa socjalnego, w tym:

- podejmowanie działań mających na celu przywrócenie rodzinie jej prawidłowego funkcjonowania, pozwoli to rodzinie nabyć umiejętności radzenia sobie na bieżąco z pojawiającymi się problemami;
- pomoc w integracji ze środowiskiem określonym grupom społecznym pozwoli między innymi na: nawiązywanie prawidłowych relacji społecznych, wnikanie w strukturę społeczności lokalnej, prawidłowe pełnienie ról członków tej społeczności, itp.;
- podniesienie roli człowieka starszego, a w konsekwencji podwyższenie wartości końcowego okresu życia poprzez zapobieganie izolacji społecznej oraz tworzenie optymalnych warunków życia dla ludzi starszych, będzie miało wpływ na korzystanie przez nich z życia w maksymalnym stopniu, relatywnie do wieku i stanu zdrowia;
- zapewnienie odpowiedniej opieki osobom tego wymagającym umożliwi również, jak najdłuższe pozostanie człowieka w jego własnym środowisku;
- zapewnienie rodzinie, dziecku i młodzieży profesjonalnego wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i prawnego poprzez rozwój jednostki udzielającej specjalistycznego poradnictwa.

Ad. 3. Oddziaływanie na aktywizację zawodową bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia, w tym:

- konieczność dostosowania kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy wynika z wymagań kształtu współczesnego rynku pracy. Ważnym elementem jest tu wprowadzenie do edukacji wszystkich szkół ponadpodstawowych zagadnień dotyczących życia gospodarczego oraz aktywnego wchodzenia na rynek pracy;
- w zakresie rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, istotnym jest tworzenie zestawu środków ułatwiających podejmowanie działalności gospodarczej i tworzenia nowych miejsc pracy;
- likwidowanie negatywnych cech w strukturze bezrobocia poprzez tworzenie i realizację programów aktywizacji i zatrudnienia subsydiowanego ze środków Funduszu Pracy i środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2) PROWADZENIE SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA.

Ustawa o pomocy społecznej przewiduje szeroki wachlarz form pomocy, które mogą być świadczone na rzecz klientów pomocy społecznej. Oprócz pomocy pieniężnej pomoc może być udzielona również w formie niepieniężnej. Niepieniężnym świadczeniem jest między innymi praca socjalna, czy poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne jest realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów.

Natomiast poradnictwo psychologiczne – przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Osoby i rodziny potrzebujące pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych mogły skorzystać z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

Główne obszary działań poradnictwa specjalistycznego to:

- wielokierunkowa działalność w zakresie pomocy rodzinie objętej kryzysem (w tym sytuacje rozwodowe, doświadczenie przemocy w rodzinie),
- wsparcie rodziny w realizacji jej zadań psychospołecznych,
- wzmacnianie rodziny poprzez poprawę jakości więzi małżeńskich i rodzicielskich,
- uczenie sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem, trudnymi sytuacjami,
- doradztwo w zakresie trudności wychowawczych na różnych etapach rozwoju dziecka,
- porady psychologiczne w zakresie zgłaszanych i zdiagnozowanych problemów;
- terapia pedagogiczna dla dzieci i młodzieży;

- terapia rodzin, w tym terapie małżeńskie;
- porady prawne w obszarze zagadnień funkcjonowania rodziny i jej członków;
- mediacje rodzinne, będące drogą rozwiązań sytuacji problemowych;
- treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców.

W 2013 roku z usług świadczonych przez 4 specjalistów, w tym:

- pedagoga;
- prawnika;
- psychologa;
- terapeuty ds. uzależnień

skorzystało ogółem **97 osób**.

Pomocą prawną objęto **33 osoby**, w formie:

- 36 indywidualnych porad,

dotyczących zagadnień związanych z przemocą w rodzinie, sprawami rozwodowymi oraz separacją, obowiązkiem alimentacyjnym, ustaleniem władzy rodzicielskiej, ustalaniem ojcostwa, eksmisją, podziałem majątku, przyjęciem spadku, spłata zadłużenia.

Pomocą psychologiczną objęto **62 osoby** w formie:

- 96 indywidualnych spotkań,

związanych z przemocą w rodzinie, zaburzeniami emocjonalnymi, wycofaniem i izolacją środowiskową, konfliktami między dziećmi a rodzicami, czy nauczycielami oraz problemami wychowawczymi w rodzinach zastępczych.

Biorąc przykład z lat poprzednich w 2013 roku realizowany był **program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**.

Głównym celem Programu było powstrzymanie przemocy w rodzinie, poprzez rozwój umiejętności partnerskiego układania stosunków.

Cel ten osiągnięto poprzez: uświadomienie sprawcom przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy, uzyskanie świadomości nt. własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie własnych sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, opracowanie i praktyczne korzystanie z „planu bezpieczeństwa”, nabycie nowych umiejętności oraz motywację do korzystania z nich w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie bez agresji.

Pomocą w zakresie uzależnień i przemocy objęto **2 osoby** w formie:

- Spotkań oraz terapii indywidualnych,

związanych z autoagresją, agresją, współuzależnieniem, przemocą w rodzinie oraz problemami wychowawczymi.

Realizacja programu w całości finansowana była ze środków Wojewody Warmińsko – Mazurskiego.

3) PRYZNAWANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ NA USAMODZIELNIENIE ORAZ NA KONTYNUOWANIE NAUKI OSOBOM OPUSZCZAJĄCYM DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, DOMY DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIEĆ W CIAŻY ORAZ SCHRONISKA DLA NIELETNICH, ZAKŁADY POPRAWCZE, SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO - WYCHOWAWCZE, SPECJALNE OŚRODKI

WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ LUB MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE.

Osobom opuszczającym dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, przysługuje pomoc, w tym:

- pomoc pieniężna na usamodzielnienie;
- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- w uzyskaniu zatrudnienia;
- pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

W przypadku kontynuowania przez wychowanka nauki pomoc pieniężna na usamodzielnienie zostaje wypłacona po ukończeniu szkoły – nauki.

Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej, opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży ustala się w kwocie:

- 6.588,- zł., tj. 400% podstawy - w przypadku przebywania w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie przez okres powyżej trzech lat;
- 6.588,- zł., tj. 400% podstawy - w przypadku opuszczania domu pomocy społecznej dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży;
- 3.294,- zł., tj. 200% podstawy - w przypadku przebywania w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie przez okres od dwóch do trzech lat;
- 1.647,- zł., 100% podstawy - w przypadku przebywania w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie przez okres od roku do dwóch lat.

Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej opuszczającej młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę, schronisko dla nieletnich, specjalny ośrodek wychowawczy, specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, zakład poprawczy ustala się w kwocie:

- 4.941,- zł., tj. 300% podstawy - w przypadku przebywania w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę, specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres powyżej trzech lat;
- 3.294,- zł., tj. 200% podstawy - w przypadku przebywania w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę, specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od dwóch do trzech lat;

- 1.647,- zł., tj. 100% podstawy – w przypadku przebywania w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę, specjalnym ośrodku szkolno – wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od roku do dwóch lat.

Wartość pomocy na zagospodarowanie **ustala się w kwocie** nie wyższej niż 4.941,- zł., tj. 300% podstawy. **Zaś w przypadku usamodzielniania** osoby niepełnosprawnej, **która posiada ustalony umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności, wartość przedmiotowej pomocy ustala się w kwocie** 4.941,- zł., tj. 300% podstawy.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie usamodzielnianej, kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej w kwocie **494,10 zł., tj. 30% podstawy.**

Przedmiotowa pomoc przyznawana jest na czas nauki, do czasu jej ukończenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 lat.

W 2013 roku wydatki w zakresie przyznawania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz na pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki dla osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze wyniosły:

- ❖ pomoc pieniężna na usamodzielnienie **0 wychowanków** **0,00 zł.**
 - ❖ pomoc na zagospodarowanie dla **1 wychowanki** **1.500,00 zł.**
 - ❖ pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki dla **2 wychowanków** **9.897,94 zł.**
- OGÓLEM 11.397,94 zł.**

	POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE	POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE W FORMIE RZECZOWEJ	PRACA SOCJALNA
LICZBA OSÓB	0	2	1	2
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	21	0	-

4) POMOC W INTEGRACJI ZE ŚRODOWISKIEM OSÓB MAJĄCYCH TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU SIĘ DO ŻYCIA, MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ DOPY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, DOPY DLA MATEK Z MAŁOLETNIMI DZIEĆMI I KOBIET W CIAŻY ORAZ SCHRONISKA DLA NIELETNICH, ZAKŁADY POPRAWCZE, SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO – WYCHOWAWCZE, SPECJALNE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIĄCĄ CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ LUB MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MAJĄCYCH BRAKI W PRZYSTOSOWANIU SIĘ.

Wychowankowie opuszczający domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze, w związku z osiągnięciem

pełnoletności, zostają objęci pomocą, mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem poprzez pracę socjalną, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie;
- pieniężną na kontynuowanie nauki;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- w uzyskaniu zatrudnienia;
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem uzyskania ww. pomocy jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz zatwierdzonego przez dyrektora Centrum.

Program usamodzielnienia określa sposób i formy:

- współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem;
- uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej;
- uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego;
- osiedlenia się osoby usamodzielnianej w powiecie innym niż miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce lub rodzinie zastępczej;
- pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności poprzez;
 - ❖ umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym przez czas określony;
 - ❖ całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju;
 - ❖ ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy;
 - ❖ umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki;
 - ❖ całkowite lub częściowe pokrycie osobie usamodzielnianej studiującej w szkole wyższej wydatków związanych z zakwaterowaniem,
- podjęcia zatrudnienia;
- pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

5) POMOC CUDZOZIEMCOM, KTÓRZY UZYSKALI W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ, MAJĄCYM TRUDNOŚCI W INTEGRACJI ZE ŚRODOWISKIEM.

Z uwagi na fakt, iż na terenie Powiatu Elbląskiego nie przebywają osoby posiadające status uchodźcy – przedmiotowe zadanie w 2013 roku nie było realizowane.

6) PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ O ZASIĘGU PONADGMINNYM ORAZ UMIESZCZANIE W NICH SKIEROWANYCH OSÓB.

Jedną z najważniejszych instytucji wspierających osoby starsze w Polsce są stacjonarne domy pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej przeznaczone są dla osób wymagających całodobowej opieki, której powodem może być wiek, niepełnosprawność czy choroba oraz dla osób nie potrafiących samodzielnie funkcjonować i zaspokajać swoich potrzeb w codziennym życiu, którym niemożliwe jest zapewnienie niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Działalność domów pomocy społecznej opiera się w szczególności na świadczeniu mieszkańcom całodobowej opieki, zaspokajaniu podstawowych potrzeb: bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych na poziomie ogólnie przyjętego standardu. Dom umożliwia także mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, jakie w pełni im przysługują.

Na terenie powiatu elbląskiego całodobową opiekę dla osób starszych zabezpieczały **3 domy pomocy społecznej** o profilu dla osób przewlekle somatycznie chorych, dysponujące **198 miejscami**, w tym:

- DPS Tolkmicko 116 miejsc
- DPS Władysławowo 40 miejsca
- DPS Rangóry 42 miejsca

Wykorzystanie miejsc.

Poniższa tabela przedstawia wykonanie osobodni i stan mieszkańców w poszczególnych domach pomocy społecznej:

	Osobodni pobytu	Osobodni żywienia	Plan miejsc	Stan mieszkańców na 31.12. 2013r.	Liczba mieszk. wg starych zasad oraz na nowych zasadach
DPS Tolkmicko	40.734	40.148	116	117	30 + 87
DPS Władysławowo	14.587	14.139	40	40	12 + 28
DPS Rangóry	15.165	15.086	42	41	12 + 29
Ogółem	70.486	69.373	198	198	54 + 144

Jak wynika z powyższego zestawienia planistyczne miejsca statutowe w domach pomocy społecznej, funkcjonujących na terenie powiatu elbląskiego, nie były w pełni wykorzystane, a stan mieszkańców na dzień 31 grudnia 2013 roku – był mniejszy, w odniesieniu do liczby planistycznej o 1 i wynosił **197 osób**, w tym:

- DPS Tolkmicko 116 osób
- DPS Władysławowo 40 osób
- DPS Rangóry 41 osób

Z ogólnej liczby 197 mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku,

- 54 osoby, to osoby których koszt pobytu pokrywany był z dotacji Wojewody Warmińsko - Mazurskiego;
- 143 osoby, to osoby przyjęte do DPS wg nowych przepisów.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami osoby skierowane przez gminę nie są finansowane w ramach dotacji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, lecz koszt ich pobytu do wysokości pełnego kosztu utrzymania mieszkańca, określonego przez Starostę Elbląskiego w poszczególnych domach pomocy społecznej, ponosi odpowiednio osoba skierowana, rodzina i gmina.

W 2013 roku do domów pomocy społecznej przyjęto **32 osoby**.

Zatrudnienie kadry

Wyszczególnienie	Plan zatrudnienia	Zatrudnienie średnioroczne w przeliczeniu na pełne etaty za 2013 r.	Zatrudnienie na 31.12.13 w osobach
DPS Tolkmicko	65,25	61,77	62

zatrudnienie subsydiowane 4

wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego 0,57

DPS Władysławowo	23,25	23,42	30
------------------	--------------	--------------	-----------

zatrudnienie subsydiowane 3

wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego 0,6

DPS Rangóry	27,00	26,50	30
-------------	--------------	--------------	-----------

zatrudnienie subsydiowane 4

wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego 0,6

Ogółem	112,75	111,69	132
---------------	---------------	---------------	------------

zatrudnienie subsydiowane 11

Jak wynika z powyższego zestawienia zatrudnienie kadry w funkcjonujących domach pomocy społecznej, w porównaniu do lat ubiegłych, uległo zwiększeniu.

Ma to bezpośredni wpływ na zwiększenie, wskaźnika zatrudnienia personelu zespołów terapeutyczno - opiekuńczych w placówkach, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, który dla domów pomocy społecznej przeznaczonych dla osób przewlekle somatycznie chorych jest ustalony na poziomie 0,6.

Średnioroczne wynagrodzenie kadry DPS.

Lp.	Jednostka	Średnie płać pracowników w 2013 roku z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, nagrodami jubileuszowymi i odprawami emerytalnymi / bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego, nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych
1.	DPS Tolkmicko	2.442 / 2.397
2.	DPS Władysławowo	2.312 / 2.297
3.	DPS Rangóry	2.535 / 2.421

Średnie wynagrodzenie	2.430 / 2.373
------------------------------	----------------------

Średnioroczne wynagrodzenie kadry zatrudnionej w placówkach pomocy instytucjonalnej znacznie odbiega od wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w III kwartale 2013 roku, tj. kwoty 3.651,72 zł., stanowiąc 66,5% jego wysokości.

Dzienna stawka żywieniowa mieszkańców.

Jednostka	Dzienna stawka żywieniowa mieszkańców – plan na 2013 rok	Dzienna stawka żywieniowa mieszkańców – wykonanie za 2013 rok	% udział w stawkach planowanych
DPS Tolkmicko	8,20	8,19	99,90
DPS Władysławowo	7,30	8,25	113,00
DPS Rangóry	7,50	7,62	101,60
Średnia stawka żywieniowa	7,67	8,02	104,60

Średnia wysokość dziennych stawek żywieniowych mieszkańców domów pomocy społecznej za okres sprawozdawczy nieznacznie przekroczyła stawkę wielkości planowanych.

Koszt zużycia leków i materiałów opatrunkowych na 1 - go mieszkańca.

Wyszczególnienie	Miesięczny koszt zużycia leków na 1 - go mieszkańca rok 2012/ rok 2013
DPS Tolkmicko	29,20 / 26,34
DPS Władysławowo	20,52 / 22,09
DPS Rangóry	20,49 / 20,01
Średni koszt zużycia leków	23,40 / 22,81

Domy pomocy społecznej zapewniają mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń zdrowotnych oraz pokrywają opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu cen, przewidzianych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Pozostałe leki i środki pomocnicze zakupują mieszkańcy z własnych środków finansowych.

Wysokość poniesionych przez domy pomocy społecznej kosztów tytułem zużycia leków i materiałów opatrunkowych, w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła o **2,53%**.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Koszt na jednego mieszkańca domu w powiecie elbląskim ustalony na 2013 rok przez Starostę Elbląskiego (bez wydatków inwestycyjnych),	Wykonane miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca za 2013r.	% udział w ustalonym koszcie na 2013 rok	Wykonane miesięczne wydatki na jednego mieszkańca, ogółem
DPS Tolkmicko	2.639	2.798	102,8	2.677

DPS Władysławowo	2.706	2.840	100,3	2.903
DPS Rangóry	2.847	3.052	101,1	2.994
Średni koszt ogółem	2.731	2.897	101,4	2.858

Miesięczne koszty utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej za okres sprawozdawczy są wyższe, w odniesieniu do kosztów ustalonych przez Starostę Elbląskiego, na co wpłynęło przyznanie, przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego, dodatkowych środków finansowych w kwocie **190.795,- zł.** tytułem dofinansowania zakupu wyposażenia, wydatków remontowych i bieżących.

Przeciętne miesięczne koszty na 1 miejsce oraz przeciętny dochód na 1 miejsce rzeczywiste w 2013 roku w domach pomocy społecznej Powiatu Elbląskiego.

Wyszczególnienie	DPS Tolkmicko	DPS Władysławowo	DPS Rangóry
Ogółem koszty (1 + 2) z tego:	2.599	2.537	2.738
1. Bieżące koszty rzeczowe (bez remontów i doposażenia) w tym:	948	844	816
a) środki żywności	272	238	247
b) leki i środki pomoc..	26	22	20
c) opłaty i podatki, energia elektryczna, woda, ścieki, śmieci i	87	115	99
d) pozostałe koszty	563	469	450
2. Koszty związane z zatrudnieniem	1.651	1.693	1.922
3. Ponadto poniesione zostały koszty z tego :	199	303	314
a) inwestycje	48	0	84
b) remonty	37	150	111
c) wyposażenie miejsc istniejących	114	153	119
Ogółem koszty	2.798	2.840	3.052
Dochód ogółem	2.140	2.085	2.228
w tym :			
a) wpływy z odpłatności za pobyt w DPS ogółem	2.083	1.961	2.218

w tym: wpływy z odpłatności za pobyt w DPS mieszkańców posiadających dotację Wojewody Warmińsko – Mazurskiego	672	462	732
---	------------	------------	------------

Jak wynika z powyższej tabeli najniższy miesięczny koszt utrzymania mieszkańca występuje w **DPS Tolkmicko**, zaś najwyższy w **DPS Rnagóry**.

Budżety placówek pomocy instytucjonalnej za 2013 rok stanowiły kwotę ogółem **6.506.736,- zł.**, natomiast poniesione wydatki – **6.500.616,46 zł.**, co stanowiło **99,90%**, w tym :

DPS Tolkmicko	plan 3.600.167,- zł.
Wykonanie wydatków	3.598.248,86 zł., tj. 99,9 %
DPS Władysławowo	plan 1.395.926,- zł.
Wykonanie wydatków	1.3939.248,58 zł., tj. 99,8 %
DPS Rangóry	plan 1.510.643,- zł.
Wykonanie wydatków	1.509.083,02 zł., tj. 99,9%

Elementami składowymi budżetów placówek była dotacja Wojewody Warmińsko – Mazurskiego na jednego mieszkańca DPS oraz dochody z tytułu odpłatności mieszkańców i opłaty wnoszone przez gminy na mieszkańców przez nie skierowanych.

W okresie sprawozdawczym wpływy z tytułu dochodów ogółem w rozdziale 85302 – domy pomocy społecznej stanowiły kwotę **5.014.327,55 zł.** i osiągnęły wskaźnik **100,5 %** planu dochodów, w tym:

- dochody z tytułu odpłatności mieszkańców stanowiły kwotę 4.857.965,24 zł.

7. PROWADZENIE MIESZKAŃ CHRONIONYCH DLA OSÓB Z TERENU WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ GMINY ORAZ POWIATOWYCH OŚRODKÓW WSPARCIA, W TYM DOMÓW DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIAŻY, Z WYŁĄCZENIEM ŚRODOWISKOWYCH DOMÓW SAMOPOMOCY I INNYCH OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.

Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku prowadzi mieszkanie chronione dla 6 osób zaburzonych psychicznie czasowo wymagających wsparcia.

Celem mieszkania chronionego jest:

- 1) czasowe zapewnienie wsparcia osobom zaburzonym psychicznie, rekrutującym się ze środowiska lokalnego,
- 2) utrzymanie osób zaburzonych psychicznie w ich naturalnym środowisku, a tym samym przeciwdziałanie zjawisku instytucjonalizacji,
- 3) usamodzielnianie niektórych mieszkańców domów pomocy społecznej, cierpiących na zespoły psychoorganiczne, których aktualny stan zdrowia umożliwia samodzielne życie, ze szczególnym uwzględnieniem osób młodych.

Działalność mieszkania chronionego skierowana jest przede wszystkim do osób młodych, zaburzonych psychicznie, które ze względu na wiek i niepełnosprawność nie wymagają pełnego zakresu usług świadczonych przez stacjonarne placówki pomocy instytucjonalnej, natomiast zakres usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania jest niewystarczający lub

niemożliwy do realizacji, jak również niektórych mieszkańców domów pomocy społecznej, cierpiących na zespoły psychoorganiczne, których aktualny stan zdrowia umożliwia samodzielne życie.

Pobyty w mieszkaniu chronionym stanowią niezbędny etap w drodze do uzyskania pełnej samodzielności życiowej.

W pracy z wyselekcjonowaną grupą osób zaburzonych psychicznie wyodrębnione są następujące fazy:

- przygotowanie, nawiązanie kontaktu, faza próbna
polegająca przede wszystkim na spersonalizowaniu opieki, organizowaniu indywidualnego programu zajęć i rozkładu dnia oraz pomocy w odkryciu lub odtworzeniu tożsamości życiowej mieszkańca, zgodnie z jego pragnieniami
- faza działań głównych
polegająca w głównej mierze na monitorowaniu całego procesu, celem wprowadzenia ewentualnych zmian w programie wynikających z bieżącej oceny ich funkcjonowania,
- faza rozluźnienia, opieka dodatkowa
koncentrująca się na wzmocnieniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania, rozwiązywaniu swoich problemów, inspirowaniu działań samopomocowych oraz dalszym pobudzaniu efektywności społecznej.

Prowadzona praca w konsekwencji kończy się usamodzielnieniem, a tym samym powrotem do środowiska.

Działalność mieszkania chronionego dla osób zaburzonych psychicznie, czasowo wymagających wsparcia, ma na celu:

- stworzenie bezpiecznych warunków życia,
- podtrzymywanie optymalnego stopnia funkcjonowania poprzez indywidualizację oddziaływania mieszczącego się w zakresie leczniczo – rehabilitacyjnym oraz opiekuńczo – terapeutycznym,
- podtrzymywanie umiejętności manualno – fizycznych i intelektualno – psychicznych dotyczących orientacji, zainteresowań, nawiązywania kontaktów,
- utrzymywanie stałych kontaktów z rodzinami osób przebywających w mieszkaniu chronionym.

W 2013 roku z usług mieszkania chronionego nie skorzystała żadna osoba zaburzona psychicznie czasowo wymagająca wsparcia.

8. PROWADZENIE OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ.

Interwencja kryzysowa obejmuje świadczenie specjalistycznych usług, zwłaszcza psychologicznych, prawnych i hotelowych, dostępnych przez całą dobę, na rzecz osób, rodzin i społeczności będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej.

Celem świadczonych usług jest zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji osób, rodzin lub społeczności, a w szczególności przywrócenie równowagi człowiekowi po krytycznym wydarzeniu życiowym, zapewnienie wsparcia emocjonalnego, zredukowanie lęku oraz stworzenie sytuacji dającej poczucie bezpieczeństwa i opiekuńczości.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, usługi z zakresu interwencji kryzysowej mają charakter bezpłatny.

W 2013 roku nie zgłaszano potrzeb w zakresie zabezpieczenia miejsc hostelowych osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

9) UDZIELANIE INFORMACJI O PRAWACH I UPRAWNIENIACH.

Na realizację powyższego zadania składa się przede wszystkim:

1) prowadzenie szeroko pojętej akcji informowania mieszkańców powiatu o przysługujących im prawach i uprawnieniach.

Wszystkie osoby zgłaszające się do Centrum otrzymywały niezbędne informacje oraz pomoc, która rozpoczyna działania umożliwiające wyjście z trudnej, złożonej sytuacji klienta.

W pierwszym etapie udzielanej pomocy stawiana była wstępna diagnoza, nadająca kierunek podejmowanym działaniom.

Problemy, z którymi najczęściej zgłaszali się klienci dotyczyły:

- trudności wychowawczych,
- problemów szkolnych,
- ubóstwa,
- alkoholizmu współmałżonka,
- bezdomności,
- niepełnosprawności w rodzinie,
- długotrwałej, przewlekłej choroby,
- braku opieki i wsparcia w rodzinie.

W podejmowanych działaniach, mających na celu udzielanie daleko idącej pomocy osobom pokrzywdzonym przez los, pracownicy Centrum posiłkowali się wsparciem udzielanym przez inne podmioty, w tym: terenowe ośrodki pomocy społecznej, powiatowe placówki pomocowe, wyspecjalizowane służby administracji samorządowej stopnia wojewódzkiego, policję, sądy oraz kuratorów sądowych.

W niewielkim zakresie osobom zgłaszającym się do Centrum świadczona była także pomoc rzeczowa.

2) czynny udział w posiedzeniach Zarządu Powiatu, posiedzeniach komisji oraz sesjach Rady Powiatu, celem przekazywania informacji z zakresu pomocy społecznej.

10) SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU.

Na rzecz zawodowej kadry pomocy społecznej prowadzona była w 2013 roku działalność szkoleniowa, której głównym celem jest pogłębienie i usystematyzowanie posiadanej wiedzy fachowej.

11) DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU.

Doradztwo metodyczne rozumiane jest jako bezpośrednie wspieranie kadry powiatowych jednostek pomocowych w ich działaniach i podejmowanych decyzjach, związanych z funkcjonowaniem jednostek.

Ww. zadanie w 2013 roku realizowane było poprzez:

- 1) udzielanie instruktażu o charakterze merytorycznym w zakresie zasad, trybu oraz sposobu udzielania świadczeń z pomocy społecznej;
- 2) udzielanie instruktażu o charakterze formalno - prawnym w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych;
- 3) organizowanie spotkań z pracownikami, celem wymiany doświadczeń w zakresie organizowania form pomocy na rzecz osób i rodzin powiatu elbląskiego;
- 4) udzielanie, pracownikom socjalnym zatrudnionym w ośrodkach pomocy społecznej oraz pracownikom zatrudnionym w powiatowych placówkach pomocowych, informacji o zmianach przepisów prawnych regulujących tryb i zasady przyznawania świadczeń z pomocy społecznej;
- 5) przekazywanie informacji o nowych aspektach pracy socjalnej prowadzonej dla różnych kategorii klientów, pojawiających się w systemie pomocy społecznej.

12) PODEJMOWANIE INNYCH DZIAŁAŃ WYNIKAJĄCYCH Z ROZEZNYCH POTRZEB, W TYM TWORZENIE I REALIZACJA PROGRAMÓW OSŁONOWYCH.

W 2013 roku Centrum przystąpiło do pozyskania środków finansowych w ramach ogłoszonego konkursy przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. W wyniku rozstrzygniętego konkursu Powiat Elbląski nie otrzymał dofinansowania w związku z powyższym zadanie nie było realizowane.

13) SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAWCZOŚCI ORAZ PRZEKAZYWANIE JEJ WŁAŚCIWEMU WOJEWODZIE, RÓWNIŻ W WERSJI ELEKTRONICZNEJ, Z ZASTOSOWANIEM SYSTEMU INFORMATYCZNEGO.

Centrum, dla potrzeb służb Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, w ustalonych miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych okresach sprawozdawczych sporządzało i przekazywało stosowne sprawozdania.

Począwszy, od 2004 roku, możliwe jest przetwarzanie danych na zainstalowanym na stanowiskach pracy operacyjnych systemach informatycznych „Pomost” i „SAC”.

Wymagana sprawozdawczość przekazywana jest służbom Wojewody Warmińsko – Mazurskiego drogą elektroniczną.

14) SPORZĄDZANIE OCENY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku poz. 182 z późn. zm.) nałożony został na organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego obowiązek przedstawienia oceny zasobów pomocy społecznej.

Przygotowana, w 2013 roku, ocena zasobów pomoc społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, z zastosowaniem narzędzia opracowanego, na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych, obejmowała w szczególności:

- 1) osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy;
- 2) infrastrukturę pomocy społecznej;
- 3) kadre jednostek systemu pomocy społecznej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) organizacje pozarządowe;

5) nakłady finansowe na zadania z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przedmiotowa ocena, w terminie do 30 czerwca 2013 roku, została przekazana do Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

2. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 20 UST. 1 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

1) POMOC CUDZOZIEMCOM, KTÓRZY UZYSKALI W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ STATUS UCHODŹCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ, W ZAKRESIE INDYWIDUALNEGO PROGRAMU INTEGRACJI, ORAZ OPŁACANIE ZA TE OSOBY SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE OKREŚLONYCH W PRZEPISACH O Powszechnym Ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Z uwagi na fakt, iż na terenie powiatu elbląskiego **nie przebywają** osoby posiadające status uchodźcy - przedmiotowe zadanie w 2013 roku nie było realizowane.

2) PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Przezmarku jest placówką pobytu dziennego o zasięgu ponadlokalnym, której działalność skierowana jest do 30 uczestników – osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy w Przezmarku jest:

- zapewnienie wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych,
- pomoc w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- zapewnienie postępowania rehabilitacyjnego, rozumianego jako zespół działań zmierzających do osiągnięcia możliwie jak najpełniejszej samodzielności życiowej,
- rozwijanie i podtrzymywanie różnorodnych umiejętności, niezbędnych do jak najbardziej samodzielnego życia.

Celem przedmiotowej placówki jest prowadzenie rehabilitacji psychospołecznej, umożliwiającej osobom dotkniętym zaburzeniami psychicznymi przywrócenie i rozwijanie umiejętności, dotyczących możliwości samodzielnego zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych, a tym samym przywrócenie ich do społeczeństwa, jako pełnowartościowych i samodzielných ludzi.

Rehabilitacja psychospołeczna realizowana jest poprzez specjalistyczne usługi opiekuńcze, które obejmują usprawnianie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, wsparcie psychologiczno – pedagogiczne oraz edukacyjno – terapeutyczne.

Generalnie odbywa się ona za pomocą treningu umiejętności społecznych, opartego na metodach behawioralnych oraz treningu komunikacji interpersonalnej, treningu asertywności oraz terapii zajęciowej.

Świadczenia edukacyjne obejmują trening lekowy, budżetowy i kulinarny, tj. naukę o przyjmowaniu i działaniu leków, pomoc w regulowaniu opłat, indywidualne zajęcia z prowadzenia budżetu domowego, przygotowywanie prostych potraw oraz pomoc w zakupach

W ramach wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i edukacyjno - terapeutycznego prowadzona była psychiatryczna opieka zdrowotna, realizowana poprzez psychoterapię indywidualną i grupową oraz psychoedukację i relaksację.

Postępowanie wspierająco – rehabilitacyjne, skierowane do uczestników, prowadzone jest na bazie 6 pracowni, tj.:

- pracowni samodzielności,
- pracowni rehabilitacyjno – relaksacyjnej,
- pracowni rękodzieła,
- pracowni ogrodniczo – technicznej,
- pracowni kulinarnej,
- pracowni komputerowej.

Do wymiernych efektów związanych z funkcjonowaniem Środowiskowego Domu Samopomocy należy zaliczyć przede wszystkim:

- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników niezbędnych do podjęcia możliwie jak najszybciej samodzielnego życia,
- zapobieganie społecznej izolacji uczestników w zakresie samodzielnego funkcjonowania w życiu rodzinnym i społecznym,
- redukcja nawrotów choroby i zapobieganie powtórnej hospitalizacji,
- aktywizacja społeczna,
- odciążanie rodzin uczestników.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Przechmaruku jest elementem realizowanej w powiecie elbląskim strategii zapewniania osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego, pozwalającego im na zaspokajanie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.

3) REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, MAJĄCYCH NA CELU OCHRONĘ POZIOMU ŻYCIA OSÓB, RODZIN I GRUP SPOŁECZNYCH ORAZ ROZWÓJ SPECJALISTYCZNEGO WSPARCIA.

Przedmiotowe zadanie w 2013 roku było realizowane poprzez udzielanie specjalistycznego wsparcia rodzinom przez specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu .

4) UDZIELANIE CUDZOZIEMCOM POMOCY W ZAKRESIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ.

Z uwagi na fakt, iż na terenie Powiatu Elbląskiego nie przebywają osoby posiadające status uchodźcy – przedmiotowe zadanie w okresie sprawozdawczym nie było realizowane.

3. ZADANIE OKREŚLONE W ART. 25 UST. 1 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 ROKU O POMOCY SPOŁECZNEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 182 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

1) ZLECANIE PODMIOTOM UPRAWNIONYM, TJ.:

- **ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM PROWADZĄCYM DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ;**
- **OSOBOM PRAWNYM I JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM DZIAŁAJĄCYM NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O STOSUNKU PAŃSTWA DO KOŚCIOŁA**

KATOLICKIEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, STOSUNKU PAŃSTWA DO INNYCH KOŚCIOŁÓW I ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH ORAZ GWARANCJI WOLNOŚCI SUMIENIA I WYZNANIA, JEŻELI ICH CELE STATUTOWE OBEJMUJĄ PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ,

REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ UDZIELANIE DOTACJI NA FINANSOWANIE LUB DOFINANSOWANIE REALIZACJI ZADANIA ZLECONEGO.

Przedmiotowe zadanie w 2013 roku nie było realizowane.

4. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 35A USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 1997 ROKU O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2011 ROKU NR 127, POZ. 721 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

1) OPRACOWYWANIE I REALIZACJA, ZGODNYCH ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA, POWIATOWYCH PROGRAMÓW DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE:

- **REHABILITACJI SPOŁECZNEJ,**
- **REHABILITACJI ZAWODOWEJ I ZATRUDNIANIA,**
- **PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.**

Mocą przepisu art. 35 a ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2011 roku Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) ustawodawca nałożył na samorzady powiatowe obowiązek opracowania, uchwalenia przez Radę Powiatu i realizacji, zgodnych ze strategią województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

„Program działań powiatu elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2009 – 2014”, przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XVII/62/08 Rady Powiatu w Elblągu z dnia 28 listopada 2008 roku, jest kompleksowym opracowaniem, zawierającym planowane działania we wszystkich trzech wymaganych aspektach.

Program wyznacza cele i zadania do realizacji, wskazuje, kto i przy pomocy, jakich środków winien je realizować, uwypukla jego mocne i słabe strony, jak również określa sposób monitorowania. Harmonogram realizacji zadań stanowi integralną część Programu.

„Program działań powiatu elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2009 – 2014” jest kontynuacją działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowanych przez samorząd powiatu elbląskiego w okresie od dnia 1 marca 2000 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku w ramach programów pn. „Osoba niepełnosprawna w społeczności powiatu elbląskiego” oraz „Programu działań powiatu elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2004 – 2008”.

2) DOFINANSOWANIE:

- **UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH,**
- **SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH,**

- **ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE PRZYZNAWANE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM NA PODSTAWIE ODREBNYCH PRZEPISÓW,**
- **LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH, W ZWIĄZKU Z INDYWIDUALNYMI POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH,**
- **REHABILITACJI DZIECI I MŁODZIEŻY.**

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zadania dotyczące rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez Centrum to w szczególności:

- 1) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 2) finansowanie w części lub całości kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

UCZESTNICTWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH.

Turnusy rehabilitacyjne są aktywną formą rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

Wyróżnia się następujące rodzaje turnusów rehabilitacyjnych:

1. Ogólnousprawniające z programem rekreacyjno –wypoczynkowym,
2. Specjalistyczne z programem:
 - rekreacyjno – sportowym lub sportowym,
 - szkoleniowym,
 - psychoterapeutycznym,
 - rozwijającym zainteresowania i uzdolnienia,
 - nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością.

Turnusy rehabilitacyjne, w których biorą udział osoby niepełnosprawne korzystające z dofinansowania ze środków PFRON, odbywają się w grupach zorganizowanych, liczących nie mniej niż 20 uczestników.

Czas trwania turnusu rehabilitacyjnego nie może być krótszy niż 14 dni.

W turnusach rehabilitacyjnych mogą uczestniczyć dzieci i osoby dorosłe posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W 2013 roku wysokość dofinansowania ze środków PFRON wynosiła:

- dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności 800,- zł.
- dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności 740,- zł.
- dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności 680,- zł.
- dla niezbędnego opiekuna 535,- zł.

W 2013 roku pomocą w formie dofinansowania udziału w turnusach rehabilitacyjnych objęto **39 osób niepełnosprawnych**,

w tym:

- 15 dorosłych osób niepełnosprawnych;
- 5 opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych,
- 15 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- 4 opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,

wydatkując na ten cel kwotę **29.730,- zł.**

DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ma na celu:

- pobudzenie i rozwinięcie aktywności osób niepełnosprawnych w tych dziedzinach,
- integrację społeczną,
- realizację potrzeb wyższego rzędu.

W 2013 roku z uwagi na ograniczone środki finansowe przedmiotowe zadanie nie było realizowane.

DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE PRZYZNAWANE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.

W 2013 roku dofinansowaniem tytułem zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych objęto **102 osoby** niepełnosprawne, wydatkując na ten cel kwotę **91.300,- zł.**, w tym:

- 26 dzieci na kwotę 45.641,- zł.

Dofinansowaniem objęto między innymi niżej wymienione przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

- ❖ wózki inwalidzkie,
- ❖ aparaty słuchowe,

- ❖ protezy kończyn dolnych,
- ❖ gorsety ortopedyczne,
- ❖ cewniki, pieluchomajtki,
- ❖ kule, balkoniki,
- ❖ obuwiu ortopedyczne.

DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH, W ZWIĄZKU Z INDYWIDUALNYMI POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne są to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobom niepełnosprawnym poruszanie się.

Bariery architektoniczne obejmują wszystkie elementy budowlane, które ze względu na swoją formę lub sposób użytkowania w pewnym stopniu utrudniają, czy wręcz uniemożliwiają swobodę przemieszczania się.

Do najbardziej uciążliwych barier architektonicznych należą: zbyt wąskie drzwi i korytarze, mała powierzchnia mieszkań, a w szczególności zespołów higieniczno - sanitarnych.

W 2013 roku 43 osoby uprawnione złożyło wnioski dotyczące likwidacji istniejących barier architektonicznych, na kwotę 444.027,- zł.

Realizując złożone wnioski podpisano umowy z **6 osobami** niepełnosprawnymi, u których zrealizowano program likwidacji barier, wydając kwotę **52.199,84 zł.**

DOFINANSOWANIE KOSZTÓW TWORZENIA I DZIAŁANIA WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ.

Warsztaty Terapii Zajęciowej realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku

Realizacja celów terapeutycznych odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzających do rozwijania:

- 1) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- 2) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Terapia realizowana jest na podstawie opracowanego indywidualnego programu rehabilitacji, w którym są określone:

- formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

W powiecie elbląskim funkcjonują **3 Warsztaty Terapii Zajęciowej**, przeznaczonych dla **120** uczestników, w tym:

Warsztat Terapii Zajęciowej

przy

Domu Pomocy Społecznej w Tolkmicku

Terapia zajęciowa **55 uczestników** odbywa się w **11 - tu** grupach terapeutycznych, tj.:

- pracowni życia codziennego, prowadzącej również zajęcia z zakresu gospodarstwa domowego;
- pracowni sztuki użytkowej;
- pracowni krawieckiej;
- pracowni plastycznej;
- pracowni ogrodniczej;
- pracowni komputerowo- poligraficznej;
- pracowni gospodarczo – pralniczej;
- pracowni filmowo – fotograficznej;
- pracowni techniczno – konserwatorskiej;
- pracowni terapeutyczno – opiekuńczej;
- pracowni fryzjersko – kosmetycznej.

Preliminarz kosztów działalności Warsztatu w 2013 roku wynosił 904.200,- zł., w tym kwota 90.420,- zł. stanowiła udział własny Powiatu Elbląskiego w realizacji zadania.

Warsztat Terapii Zajęciowej

przy

Domu Pomocy Społecznej „Krokus” we Władysławowie

Terapia zajęciowa **35 uczestników** odbywa się w **7 - ciu** grupach terapeutycznych, tj.:

- pracowni życia codziennego, w tym zajęcia z zakresu gospodarstwa domowego,
- pracowni rękodzieła,
- pracowni ogrodniczej,
- pracowni stolarskiej,
- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni agrotechnicznej,
- pracowni opiekuńczo - terapeutycznej.

Preliminarz kosztów działalności Warsztatu w 2013 roku wynosił 558.960,- zł., w tym kwota 55.896,- zł. stanowiła udział własny Powiatu Elbląskiego w realizacji zadania.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Kamienniku Wielkim

przy

Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Milejewie

Terapia zajęciowa **30 uczestników** odbywa się w **6 - ciu** grupach terapeutycznych:

- pracowni życia codziennego, w tym zajęcia z gospodarstwa domowego,
- pracowni rękodzieła,
- pracowni stolarskiej,
- pracowni komputerowo – poligraficznej,
- pracowni ogrodniczej,
- pracowni krawiecko – kaletniczej,

oraz prowadzone są zajęcia uzupełniające z muzykoterapii i zajęcia usprawniające.

Preliminarz kosztów działalności Warsztatu w 2013 roku wynosił 493.200,- zł., w tym kwota 49.320,- zł. stanowiła udział własny Powiatu Elbląskiego w realizacji zadania.

Łączny koszt działalności 3 Warsztatów Terapii Zajęciowej za 2013 roku wyniósł **1.760.724,- zł.**, w tym kwota 195.636,- zł. stanowiła udział własny Powiatu Elbląskiego w realizacji przedmiotowego zadania.

WYDAWANIE KART PARKINGOWYCH, UPRAWNIAJĄCYCH OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE ORAZ OSOBY KIERUJĄCE POJAZDAMI PRZEWOŻĄCYMI OSOBĘ O OBNIŻONEJ SPRAWNOŚCI RUCHOWEJ – DO NIE STOSOWANIA SIĘ DO NIEKTÓRYCH ZNAKÓW DROGOWYCH DOTYCZĄCYCH ZAKAZU RUCHU LUB POSTOJU.

W 2013 roku wydano **262 kart parkingowych** uprawniających osoby niepełnosprawne oraz osoby kierujące pojazdami przewożącymi osobę o obniżonej sprawności ruchowej – do nie stosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju.

POWIATOWA SPOŁECZNA RADA DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W 2013 roku kontynuowała działalność powołana, przy Staroście Elbląskim, na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, która jest organem opiniodawczo – doradczy.

Do zakresu działania Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2013 roku odbyły się **3 posiedzenia Rady**, w trakcie, których członkowie opiniowali projekty uchwał, wnioski i wystąpienia, przyjmowane przez Radę Powiatu w Elblągu, pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”.

Realizacja programu „Aktywny samorząd” jest ważnym krokiem w kierunku bardziej skutecznego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych.

Działania przewidziane w programie uzupełniają cele ujęte w „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych” oraz „Programie działań Powiatu Elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2008 – 2014”. Umożliwiają samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Głównym celem, programu „Aktywny samorząd” realizowanego w Powiecie Elbląskim od 2012 roku, jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W ramach programu „Aktywny Samorząd” osoby niepełnosprawne, mieszkańcy Powiatu Elbląskiego, mogły się ubiegać o dofinansowanie w ramach następujących obszarów:

Moduł I

likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową.

Obszar A

likwidacja bariery transportowej:

zadanie 1

pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

zadanie 2

pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

Obszar B

likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

zadanie 1

pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

zadanie 2

dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

Obszar C

likwidacja barier w poruszaniu się:

zadanie 1

pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

zadanie 2

pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

zadanie 3

pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne

Zadanie 4

pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny

Obszar D

pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej

Moduł II

pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Moduł III

szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

W 2013 roku Powiat Elbląski wnioskował o przyznanie na realizację programu „Aktywny Samorząd” kwoty **494.160- zł.**, z której w ramach I transzy otrzymał kwotę **271.843,58 zł.**, w tym tytułem realizacji:

- Modułu I
likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową
kwotę **80.622,10 zł.**
z której według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku wydatkowano
kwotę **44.293,08 zł.**
- Modułu II
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
kwotę **174.630,00 zł.**
z której według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku wydatkowano
kwotę **77.615,00 zł.**
- obsługi, promocji i ewaluacji programu
kwotę **16.591,38 zł.**
z której według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku wydatkowano
kwotę **7.856,25 zł.**

W ramach Modułu I i Modułu II wydatkowano kwotę **121.908,08 zł. tj. 47,76%** środków przeznaczonych na dofinansowanie wniosków w poszczególnych obszarach.

Z uwagi na brak wniosków osób niepełnosprawnych Powiat Elbląski nie ubiegał się o otrzymanie II transzy środków finansowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wniosków, które wpłynęły do Powiatu Elbląskiego, liczbę osób, które otrzymały dofinansowanie oraz wysokości dofinansowania.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wniosków	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	Pilotażowy program „AKTYWNY SAMORZĄD”	84	44	121 898,08
1)	MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	25	12	44 283,08
	w tym:			
a)	Obszar A 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	0	0	0
b)	Obszar A 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	2	1	1 350,00
c)	Obszar B 1 pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	10	4	12 674,00
d)	Obszar B 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	3	0	0
e)	Obszar C 1 pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	1	20 000,00

f)	Obszar C 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	3	3	5 650,00
g)	Obszar C 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	0	0	0
h)	Obszar C 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny	0	0	0
i)	Obszar D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu)	4	3	4 609,08
2)	MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	59	32	77 615,00

„PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI II”.

„Program wyrównywania różnic między regionami II” jest programem finansowanym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jego celem strategicznym jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Celami operacyjnymi programu jest:

- 1) poprawa wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny;
- 2) zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych urzędów, placówek edukacyjnych i zakładów opieki zdrowotnej;
- 3) zatrudnienie osób niepełnosprawnych w nowotworzonych spółdzielniach socjalnych osób prawnych;
- 4) zwiększenie możliwości uzyskania wsparcia dla projektów gmin i powiatów oraz organizacji pozarządowych dotyczących aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych;
- 5) zmniejszenie barier transportowych, które napotykają osoby niepełnosprawne;
- 6) poprawa dostępności warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych;
- 7) zwiększenie aktywności samorządów powiatowych w działaniach dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach II edycji „Programu wyrównywania różnic między regionami II” skierowano do Warmińsko - Mazurskiego Oddziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie:

I. Wniosek

zawierający projekty jednostek powiatowych, w tym:

- 1) **w ramach obszaru B - likwidacja barier architektonicznych**, projekt obejmujący realizację prac modernizacyjnych w obiekcie:
 - Szpitala Powiatowego w Pasłęku
- 2) **w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych**, projekty obejmujące zakup 3 samochodów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym dla potrzeb:
 - Domu Pomocy Społecznej w Tolkmicku
 - Domu Pomocy Społecznej „Krokus” we Władysławowie

- Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Kamionku Wielkim.

II. Wystąpienie

zawierające projekty jednostek samorządu terytorialnego, w tym:

1) w ramach obszaru B - likwidacja barier architektonicznych, projekt obejmujący realizację prac modernizacyjnych w obiekcie:

- Szkoły Podstawowej w Błudowie (Gmina Młynary)

2) w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych, projekty obejmujące zakup 5 – ciu samochodów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym dla potrzeb:

- Gminy Milejewo
- Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kamienniku Wielkim (Gmina Milejewo)
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Rzeczej (Gminy Pasłęk)
- Gminy Młynary
- Gminy Godkowo

Wszystkie przedstawione projekty uzyskały akceptację Warmińsko - Mazurskiego Oddziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie, który skierował na ich realizację dofinansowanie w kwocie **964.658,47 zł.** w tym:

1) projekty w ramach obszaru B - likwidacja barier architektonicznych otrzymały dofinansowanie w kwocie

70 491,47 zł.

2) projekty w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych otrzymały dofinansowanie w kwocie

894.167,00 zł.

Wielkość środków finansowych skierowanych tytułem realizacji programu w latach 2013 - 2014 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wniosków	Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	„PROGRAMU WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI II” edycja 2012 roku ,realizowana w terminie do dnia 31 września 2013 roku	5	1 970	334 034,00
1)	obszar B - likwidacja barier architektonicznych	1	1 800	57 034,00
w tym:				
a)	Szpital Powiatowy w Pasłęku	1	1 800	57 034,00
2)	obszar D - likwidacja barier transportowych	4	170	277 000,00
w tym:				
a)	Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku	1	113	72 000,00
b)	Dom Pomocy Społecznej w Rangórach	1	38	66 000,00
c)	Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Marwicy	1	10	70 000,00
d)	Gmina Elbląg	1	9	69 000,00
2.	„PROGRAMU WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI II” - edycja 2013 roku realizowana w terminie do dnia 31 września 2014 roku	10	379	964 658,47
1)	obszar B - likwidacja barier architektonicznych	2	75	70 491,47

w tym:				
	Gmina Młynary, celem likwidacji barier w Szkole Podstawowej w Błudowie	1	15	20 307,47
	Szpital Powiatowy w Pasłęku	1	60	50 184,00
2)	obszar D – likwidacja barier transportowych	8	304	894 167,00
w tym:				
a)	Dom Pomocy Społecznej „Krokus” we Władysławowie	1	95	80 000,00
b)	Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku	1	55	72 000,00
c)	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim	1	6	77 767,00
d)	Gmina Milejewo	1	8	80 000,00
e)	Gmina Milejewo, na potrzeby Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kamienniku Wielkim	1	27	80 000,00
f)	Gmina Pasłek, na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Rzecznaj	1	35	130 000,00
g)	Gmina Młynary	1	68	250 000,00
h)	Gmina Godkowo	1	10	124 400,00

5. ZADANIA OKREŚLONE W ART. 180 USTAWY Z DNIA 9 CZERWCA 2011 ROKU O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ (TEKST JEDNOLITY DZ.U. Z 2013 ROKU, POZ. 135 Z PÓŹN. ZM.), TJ.:

1) OPRACOWANIE I REALIZACJA 3-LETNICH POWIATOWYCH PROGRAMÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ, ZAWIERAJĄCYCH MIĘDZY INNYMI COROCZNY LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH.

Uchwałą Nr XVI/53/2012 Rady Powiatu w Elblągu z dnia 28.06.2012 r. przyjęto „Powiatowy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014”.

W ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej wyznaczono cel główny, który zobowiązuje do tworzenia warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej w powiecie elbląskim z ukierunkowaniem na formy rodzinne. Cel ten w 2013 roku osiągnięto między innymi poprzez realizowanie celów szczegółowych programu, do których należą:

1) ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ.

a) głównym założeniem jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych. Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej zapewni mu uzyskanie warunków bytowych i rozwojowych zbliżonych do środowiska rodzinnego. Działanie to było realizowane poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej.

Nierozzerwalnym elementem pozyskiwania kandydatów do pełnienia niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych są kampanie prowadzone w lokalnych mediach, ukazujące pozytywne przykłady w tym zakresie oraz piękne strony rodzicielstwa zastępczego. Ukazywanie dobrych praktyk ma na celu zwiększenie liczby kandydatów spośród, których można będzie wyselekcjonować najlepszych.

Plakat z kampanii na rzecz pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych.

b) promowano ideę rodzicielstwa zastępczego w środowisku. W czerwcu 2013 roku zorganizowano „Piknik rodzin zastępczych”, który odbył się w gospodarstwie agroturystycznym w Bronikowie. Podczas pikniku rodziny zastępcze mogły wymienić się swoimi doświadczeniami, ale przede wszystkim miło spędzić czas na świeżym powietrzu, brać udział w zadaniach sportowych i piec kiełbaski przy ognisku.

Drzewo kciuków rodziców zastępczych i ich podopiecznych.

c) pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych – rozpowszechnianie ulotek i plakatów na terenie Powiatu Elbląskiego, zamieszczano informacje o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Elblągu, tablicy informacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu oraz rozesłanie powyższej informacji do wszystkich terenowych ośrodków pomocy społecznej na terenie Powiatu Elbląskiego.

W trakcie prowadzonej kampanii w okresie sprawozdawczym pozyskano **6 osób (3 małżeństwa) kandydatów na rodziców zastępczych.**

d) organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych – z uwagi na brak grupy docelowej minimum 10 osób (5 par) szkolenie dla kandydatów w 2013 roku nie zostało zorganizowane.

2) POPRAWA FUNKCJONOWANIA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ I PRZECIWDZIAŁANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM W RODZINACH ZASTĘPCZYCH.

Istotną rolę w 2013 roku odgrywała stała praca z rodzinami zastępczymi, wspieranie ich w rozwiązywaniu bieżących problemów oraz wzmacnianie rodzin w wypełnianiu obowiązków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania dla powierzonych dzieci. Pomocnym w realizacji tego działania była prowadzona grupa wsparcia dla rodzinnych form opieki zastępczej, udzielanie rodzinom zastępczym wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego oraz prawnego, pomoc rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych, udzielania wsparcia rodzinom zastępczym przez rodziny pomocowe, organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku Centrum zatrudniało 4 Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, z czego 1 Koordynator wykonywał swoje obowiązki do dnia 30.06.2013 r., ponieważ złożył rezygnację z pracy. Przedstawiona poniżej tabela przedstawia ilość osób objętych pomocą i wsparciem ze strony Koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Lp.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej Nr	Okres zatrudnienia	Liczba rodzin objęta opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych objętych opieką Koordynatora
1.	1	01.01.2013 – 31.12.2013	17	26
2.	2	01.05.2013 – 31.12.2013	20	28
3.	3	09.05.2013 – 31.12.2013	18	38
4.	4	01.01.2013 – 30.06.2013	17	25
RAZEM:			72	117

Jak wynika z powyższej tabeli łączna liczba rodzin objęta opieką Koordynatora wyniosła **72**, natomiast **117 dzieci** objęto opieką i wsparciem, zgodnie z założonym planem pomocy dziecku.

Finansowanie wynagrodzeń Koordynatorów możliwe było dzięki pozyskaniu dotacji z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W wyniku rozstrzygniętego konkursu Resortowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej pn. „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2013 rok” Powiat Elbląski **otrzymał środki finansowe w wysokości 37.307,71 zł. Kwota wkładu własnego to 16.836,29 zł.** Całość zrealizowanego zadania wydatkowana wyłącznie na wynagrodzenia Koordynatorów zamknęła się w **wysokości 54.144,00 zł.**

Wzorem lat ubiegłych również w 2013 roku Koordynatorzy prowadzili dwie grupy wsparcia, które spotykały się na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

3) PODNIESIENIE KOMPETENCJI WYCHOWAWCZYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH.

Działanie to jest niezbędne ze względu na różnorodność problemów wychowawczych w rodzinach. Stały wzrost kompetencji wychowawczych rodzin jest gwarantem profesjonalnego wywiązywania się z powierzonych zadań z zakresu pieczy zastępczej. W tym celu w 2013 zorganizowano warsztaty szkoleniowe „Zrozumieć dziecko i jego potrzeby” podnoszące kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych. Warsztaty skierowane było do rodzin zastępczych spokrewnionych. Szkolenie odbyło się w październiku 2013 roku. Na każdą grupę szkoleniową przeznaczone były 4 spotkania po 5 godzin dydaktycznych. Łącznie 20 godzin szkolenia.

Koszt szkolenia wyniósł 3.000 zł. na dwie grupy.

Dzięki pozyskaniu środków finansowych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Resortowego Programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013” **Powiat Elbląski otrzymał dotację na ww. szkolenie w wysokości 1.500 zł.**

Po ukończeniu szkolenia uczestnicy otrzymali stosowne zaświadczenie.

4) INTEGRACJA ŚRODOWISK RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Działanie było realizowane poprzez wymianę doświadczeń pomiędzy rodzicami zastępczymi, budowanie właściwych relacji między wychowankami, nawiązywanie nowych wartościowych znajomości i budowanie pozytywnego wizerunku rodzin zastępczych. W tym celu dnia 17.12.2013 r. na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu zorganizowano „Spotkanie opłatkowe” dla rodzin zastępczych objętych opieką Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Spotkanie opłatkowe rodzin zastępczych.

5) ZWIĘKSZENIE SZANS DZIECI NA POWRÓT DO ŚRODOWISKA RODZINNEGO.

Założenie na 2013 rok było takie, aby podejmować wszelkich możliwe, w ramach kompetencji, działania mające na celu doprowadzenie do powrotu dziecka do środowiska rodzinnego poprzez współpracę pracowników Zespołu Pieczy Rodzinnej oraz Zespołów Pracy Socjalnej oraz asystentami rodziny i rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy, umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi. Priorytetowym zadaniem stało się również regulacja sytuacji prawnej dzieci, aby nie musiały przebywać w rodzinach zastępczych do ukończenia 18 roku życia.

W 2013 roku dzięki prowadzonej pracy i współpracy instytucji m.in. **dwie rodziny zastępcze zostały rozwiązane i dwójka dzieci powróciła pod opiekę rodziców biologicznych.**

6) POPRAWA SYTUACJI I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM WYCHOWANKÓW OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ.

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej najczęściej nie mogą liczyć na pomoc rodziców biologicznych. Dlatego ważnym zadaniem jest wspieranie młodych osób w zakresie usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskiwaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych a także wsparcie finansowe i rzeczowe, aktywizowanie do uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowanie działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 wydano:

- **12 decyzji przyznających pomoc na kontynuowanie nauki**, w tym 10 dla wychowanków rodziny zastępczej i 2 dla wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- **11 decyzji przyznających pomoc na usamodzielnienie**, w tym 5 dla wychowanków rodziny zastępczej i 6 dla wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- **6 decyzji przyznających pomoc na zagospodarowanie**, w tym 3 dla wychowanków rodziny zastępczej i 3 dla wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej.

7) PODNIESIENIE POZIOMU USŁUG W ZAKRESIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Wojewoda Warmińsko – Mazurski Decyzją z dnia 20 grudnia 2012 roku wydał Powiatowi Elbląskiemu zezwolenie na prowadzenie na czas nieokreślony, publicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Samodzielne Mieszkanie” w Pasłęku z siedzibą w Pasłęku przy ul. Kopernika 20B, przeznaczonej dla 14 wychowanków.

W Programie również uwzględniono limit umów dotyczący zawierania umów na zawodowe rodziny zastępcze i tak w 2013 roku Dyrektor Centrum nie wykorzystał limitu i nie podpisał umowy na zawodową rodzinę zastępczą.

2) ZAPEWNIENIE DZIECIOM PIECZY ZASTĘPCZEJ W RODZINACH ZASTĘPCZYCH, RODZINNYCH DOMACH DZIECKA ORAZ W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona,
 - b) niezawodowa,
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń;
- zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;

- zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, dba o terminowość realizacji wydawanych postanowień Sądu Rejonowego dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Przygotowuje rodziny zastępcze na przyjęcie dziecka poprzez:

- 1) udzielenie szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacji o rodzeństwie, oraz zapewnienie, w miarę potrzeby, kontaktu z dzieckiem przed umieszczeniem go w tej rodzinie lub rodzinnym domu dziecka w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed przyjęciem dziecka;
- 2) przekazanie, nie później niż w dniu poprzedzającym dzień przyjęcia dziecka, następującej dokumentacji:
 - a) odpisu aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot – również odpisu aktu zgonu zmarłego rodzica,
 - b) dokumentacji o stanie zdrowia dziecka,
 - c) dokumentów szkolnych, w szczególności świadectw szkolnych i kart szczepień,
 - d) diagnozy psychofizycznej dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno – wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją,
 - e) planu pracy z rodziną, przekazanego organizatorowi przez asystenta rodziny.

Dodatkowo na bieżąco są podejmowane działania mające na celu podtrzymywanie kontaktów dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi oraz nawiązania skutecznej współpracy zmierzającej do powrotu dziecka do środowiska rodzinnego. W 2013 roku dzięki nawiązanemu kontaktowi przez Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z ojcem dzieci przebywających w rodzinie zastępczej, na terenie Centrum odbyło się spotkanie ojca z trójką dzieci, których nie widział od wielu lat. Spotkanie to było bardzo wzruszające a zarazem pouczające. Sukcesem jest to, że rodzic nadal utrzymuje kontakt z córkami, przyjeżdża do nich, spędza z nimi wspólnie czas i stara się uczestniczyć w ich życiu.

Rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 660 zł. miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1.000 zł. miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku na terenie Powiatu Elbląskiego funkcjonowało **87 rodzin** zastępczych, w tym:

- 56 rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 26 rodzin zastępczych niezawodowych,
- 5 zawodowych rodzin zastępczych,

w tym:

- ✓ 4 rodziny zawodowe
- ✓ 1 zawodowa pełniąca funkcję specjalistycznej rodziny zastępczej

w których zabezpieczano opiekę i wychowanie **141 dzieciom**.

Rodziny zastępcze		Dzieci w rodzinach zastępczych
spokrewnione	56	72
niezawodowe	26	42
pogotowie rodzinne	0	0
zawodowa w tym:	5	27
pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	0
pełniące funkcję specjalistycznej rodziny	1	3
RAZEM	87	141

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku na podstawie orzeczeń Sądu ustanowiono **7 nowych** rodzin zastępczych, które objęły opieką **8 dzieci**.

Ponadto w trakcie 2013 roku **19 dzieci** umieszczono w **6** już istniejących rodzinach.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku:

- + **10 rodzin zastępczych** zostało rozwiązanych, z czego:

- 2 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- 3 dzieci usamodzielniało się,
- 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 5 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej (przyczyny to: zgon rodziców zastępczych i niewłaściwe wywiązywanie się z powierzonych obowiązków rodzica zastępczego),

- + **4 rodziny zastępcze** nadal funkcjonujące zaprzestały sprawowania opieki nad wychowankami, z czego:

- 5 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 dziecko usamodzielniało się.

Tytułem pomocy adresowanej do rodzin zastępczych, w 2013 roku wydatkowano **kwotę 1.881.244,42 zł.**, przyznając świadczenia pieniężne tytułem:

- niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo;
- pokrycia kosztu utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej;
- dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 18. roku życia – raz w roku;
- wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Ponadto w 2013 roku potrzeby w zakresie zapewnienia dzieciom warunków rozwoju i wychowania odpowiednich do ich stanu zdrowia i poziomu rozwoju zabezpieczały, na podstawie zawartych umów, **4 zawodowe rodziny zastępcze i 1 zawodowa rodzina zastępcze specjalistyczna**.

W okresie sprawozdawczym na dzień 31.12.2013 r. w ww. rodzinach przebywało **27 dzieci**.

Tytułem wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osób pełniących funkcje, zawodowych rodzin zastępczych, w skali roku wydatkowano **kwotę 126.959,16 zł**.

W 2013 roku **1 zawodowa rodzina zastępcza** mieszkająca na terenie Powiatu Elbląskiego pełniła funkcję zawodowej rodziny zastępczej dla Powiatu Ostródzkiego. W rodzinie przebywa 5 dzieci, których miejscem zamieszkania dzieci był Powiat Ostródzki oraz 5 dzieci pochodzących z Powiatu Elbląskiego. Na terenie Powiatu Lidzbarskiego funkcjonuje i **1 zawodowa rodzina zastępcza**, która sprawuje opiekę nad 1 dzieckiem z terenu Powiatu Elbląskiego. Analogicznie na

terenie Miasta Elbląga **1 rodzina zastępcza** pełni funkcję **zawodowej rodziny zastępczej** i stanowi opiekę nad 2 dziećmi z naszego powiatu.

W związku z powyższym, wysokość wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej była proporcjonalna do ilości dzieci przebywających w rodzinie. Tytułem wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, za dzieci pochodzące z terenu Powiatu Elbląskiego, wydatkowano kwotę **18.521,15 zł**.

W ww. rodzinach, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. W razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa, za zgodą rodziny zastępczej oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

Od stycznia 2013 roku na terenie Powiatu Elbląskiego funkcjonują **dwie socjalizacyjne placówki opiekuńczo – wychowawcze**, tj.:

- 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Orle Gniazdo” w Marwicy,
 - 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Samodzielne Mieszkanie” w Pasłęku,
- które zaspakają potrzeby życiowe dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców, poprzez zapewnienie całodobowej opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego.

Dzieci umieszczone w placówce przebywają do czasu ich powrotu do rodziny, umieszczenia w rodzinie adopcyjnej lub usamodzielnienia.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Marwicy, według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, przebywało **36 wychowanków**, natomiast w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pasłęku **14 wychowanków**.

Z uwagi na fakt, iż w ostatnim kwartale 2013 r. wystąpiło kilka przypadków przyjęcia dzieci w trybie interwencyjnym, obecnie liczba wychowanków przekracza statutowy stan. Jednak wychodzimy z założenia, że w przypadku braku kandydatów na rodziców zastępczych dzieciom trzeba zabezpieczyć właściwą opiekę. Mając świadomość, że taki stan rzeczy nie może utrzymywać się w nieskończoność podjęliśmy wszelkie starania w celu zmniejszenia liczby dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Placówki opiekuńczo - wychowawcze zapewniają wychowankom:

- całodobową, ciągłą lub okresową, opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne,
- korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- kształcenie oraz wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego.

W placówkach realizowane były indywidualne plany pomocy dziecku na dany rok, opracowane w porozumieniu z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą i asystentem rodziny.

Placówki podejmowały działania w zakresie powrotu dziecka do rodziny, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej oraz organizowała odpowiednie formy opieki w środowisku, grupy usamodzielniające oraz utrzymuje kontakt z rodzinami zaprzyjaźnionymi.

Centrum w okresie sprawozdawczym, na podstawie postanowień Sądu wydało **13 skierowań**, dotyczących **umieszczenia 18 dzieci** w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Rada Powiatu w Elblągu, stosowną uchwałą, upoważniła Zarząd Powiatu w Elblągu do zawierania porozumień z innymi powiatami w zakresie pokrywania ponoszonych kosztów, związanych z zapewnieniem kompleksowej opieki i

wychowania dzieciom umieszczanym w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych.

Przedmiotowe porozumienia dotyczą dzieci, które przed umieszczeniem w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub rodzinach zastępczych, funkcjonujących na terenie innego powiatu zamieszkiwały na terenie naszego powiatu, jak i dzieci pochodzących z innych powiatów, a umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo – Wychowawczych: „Orle Gniazdo” w Marwicy i „Samodzielne Mieszkanie” w Pasłęku oraz rodzinach zastępczych funkcjonujących w powiecie elbląskim.

Refundowane koszty odpowiadają:

- wydatkom na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- średnim miesięcznym wydatkiem przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej – zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt 1 i 2.

W okresie sprawozdawczym **21 rodzin zastępczych** z powiatu elbląskiego zapewniało opiekę i wychowanie **38 wychowankom**, mieszkańcom innych powiatów.

Odpowiednio **27 rodzin zastępczych**, funkcjonujących na terenie innych powiatów, w tym:

- ✚ 12 rodzin spokrewnionych sprawujących opiekę nad **20 dzieci**;
- ✚ 12 rodzin niezawodowych sprawujących opiekę nad **21 dzieci**;
- ✚ 3 rodziny zawodowe sprawujące opiekę nad **7 dzieci**;

zabezpieczało opiekę i wychowanie na rzecz ogółem **48 wychowanków, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej był Powiat Elbląski.**

W okresie od stycznia do grudnia 2013 roku:

- ✚ **4 rodziny zastępcze** zamieszkujące na terenie innych powiatów i sprawujące opiekę nad wychowankami z terenu Powiatu Elbląskiego zostało rozwiązanych,
z czego:
 - 2 dzieci powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
 - 1 dziecko usamodzielniało się,
 - 4 dzieci zostało przysposobionych,
 - 1 dziecko ponownie zostało umieszczone w rodzinie zastępczej,

W Placówce Opiekuńczo – Wychowanej „Orle Gniazdo” w Marwicy w na dzień 31.12.2013 r. przebywało:

- 1) **2 wychowanków**, którzy przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo - wychowawczej mieszkali na terenie **Gminy – Miasta Elbląg**,
- 2) **3 wychowanek**, które przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo – wychowawczej zamieszkiwały na terenie **Powiatu Nowodworskiego**.

natomiast w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Samodzielne Mieszkanie” przebywała:

- 1) **1 wychowanka**, która przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo – wychowawczej zamieszkiwała na terenie **Powiatu Szczycieńskiego**,
- 2) **1 wychowanka**, która przed umieszczeniem w placówce opiekuńczo – wychowawczej zamieszkiwała na terenie **Powiatu Gdańskiego**.

W okresie sprawozdawczym **2 dzieci**, mieszkańców naszego powiatu, przebywało w placówce opiekuńczo – wychowawczej, funkcjonującej poza terenem Powiatu Elbląskiego, tj. Powiatu Braniewskiego.

Tytułem pokrycia kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, funkcjonujących na terenie innych powiatów, w skali 2013 roku, wydatkowano kwotę **91.749,91 zł.**

3) **ORGANIZOWANIE WSPARCIA OSOBOM USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM RODZINY ZASTĘPCZE, RODZINNE DOMY DZIECKA ORAZ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE I REGIONALNE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – TERAPEUTYCZNE, PRZEZ WSPIERANIE PROCESU USAMODZIELNIENIA.**

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, przysnaje się pomoc:

- na usamodzielnienie,
- na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem uzyskania ww. pomocy jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia oraz zatwierdzonego przez dyrektora Centrum.

Program usamodzielnienia określa sposób i formy:

- współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem,
- uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej,
- uzyskania kwalifikacji zawodowych,
- pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego,
- osiedlenia się osoby usamodzielnianej w powiecie innym niż miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce lub rodzinie zastępczej,
- pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w szczególności poprzez;
 - ❖ umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym przez czas określony,
 - ❖ całkowite lub częściowe pokrycie wydatków związanych z wynajmem pokoju,
 - ❖ ułatwienie uzyskania mieszkania socjalnego z zasobów gminy,
 - ❖ umożliwienie osobie usamodzielnianej uczącej się w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej zamieszkania w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki,
 - ❖ całkowite lub częściowe pokrycie osobie usamodzielnianej studiującej w szkole wyższej wydatków związanych z zakwaterowaniem,
- podjęcia zatrudnienia,
- pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Tytułem wypłaty należnych świadczeń dla usamodzielnianych **wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych** wydatkowano kwotę **119.737,15 zł.**
w tym:

- tytułem pomocy pieniężnej na usamodzielnienie
6 wychowanków **39.047,85 zł.**
- tytułem pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki
17 wychowanków **73.218,80 zł.**
- tytułem pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej
3 wychowanków **7.470,50 zł.**

Tytułem wypłaty należnych świadczeń dla usamodzielnianych **wychowanków rodzin zastępczych** wydatkowano kwotę **180.150,19 zł.**

w tym:

- tytułem pomocy pieniężnej na usamodzielnienie
5 wychowanków **19.770,00 zł.**
(w przypadku kontynuowania nauki pomoc na usamodzielnienie
zostaje zawieszona do czasu ukończenia szkoły – nauki)
- tytułem pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki
31 wychowanków **155.030,19 zł.**
- tytułem pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej
3 wychowanków **5.350,00 zł.**

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- a) 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- b) roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia,
- sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Osoba usamodzielniana co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- 1) w szkole;
- 2) w zakładzie kształcenia nauczycieli;
- 3) w uczelni;
- 4) na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- 5) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Wysokość pomocy, o której mowa wynosi nie mniej niż 500 zł miesięcznie.

Pomoc, o której mowa przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesięczny nie przekracza kwoty **1 200,- zł.**

W przypadku gdy dochód miesięczny osoby usamodzielnianej przekracza kwotę 1.200,- zł, można przyznać pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, jeżeli jest to uzasadnione jej sytuacją mieszkaniową, dochodową, majątkową lub osobistą.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- a) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – **nie mniej niż 3.300,- zł.**, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- b) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
 - **nie mniej niż 6 600 zł.** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat;
 - **nie mniej niż 3 300 zł.** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat;
 - **nie mniej niż 1 650 zł.** – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż **1.500,- zł.**, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3 000 zł.

Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

W myśl art. 240 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do pomocy dla osób usamodzielnianych, przyznanej przed dniem wejściem w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4) TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA I DZIAŁANIA RODZIN ZASTĘPCZYCH, RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA I RODZIN POMOCOWYCH.

a) PROWADZENIE NABORU KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ZAWODOWEJ, RODZINY ZASTĘPCZEJ NIEZAWODOWEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.

W okresie sprawozdawczym rozpowszechniono plakaty i ulotki dotyczące poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych na terenie Powiatu Elbląskiego tj. do wszystkich terenowych ośrodków pomocy społecznej, jak również umieszczono informację na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Elblągu i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu oraz Biuletynie Informacji Starostwa Powiatowego w Elblągu.

b) KWALIFIKOWANIE OSÓB KANDYDUJĄCYCH DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA ORAZ WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ KWALIFIKACYJNYCH ZAWIERAJĄCYCH POTWIERDZENIE UKOŃCZENIA SZKOLENIA, OPINIĘ O SPEŁNIENIU WARUNKÓW I OCENĘ PREDYSPOZYCJI DO SPRAWOWANIA PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Kandydaci na rodziny zastępcze podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej muszą posiadać świadomość czasowości opieki na dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie adopcyjnej. Wymagania wobec kandydatów na rodziny

zastępcze szczegółowo określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 42 ust. 1.

Zgodnie z ustawą pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone osobom, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionymi przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej;
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
 - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Przy wyborze rodziny zastępczej dla dziecka bierze się pod uwagę:

- osoby spokrewnione lub spowinowacane z dzieckiem, jeżeli dają gwarancję poprawy sytuacji dziecka,
- predyspozycje, umiejętności i przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami a dzieckiem,
- poziom rozwoju dziecka oraz możliwości zaspokajania jego potrzeb przez rodzinę zastępczą,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa.

PROCEDURA KWALIFIKACJI RODZIN ZASTĘPCZYCH OBEJMUJE:

1. Pierwsze spotkanie z rodziną:
 - zapoznanie z formalnymi wymaganiami wobec kandydatów na rodziny zastępcze,
 - przedstawienie procedury przygotowawczej i kwalifikacyjnej,
 - zebranie wstępnych informacji o rodzinie.
2. Przyjęcie zgłoszenia kandydatów i wymaganych dokumentów.
3. Wywiad w rodzinie – poznanie warunków mieszkalno – bytowych rodziny, stylu i trybu życia kandydatów, sytuacji rodzinnej oraz prezentowanych poglądów i postaw.
4. Badanie psychologiczne kandydatów.
5. Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych,
6. Po przejściu szkolenia oraz procedury kwalifikacyjnej kandydaci kwalifikowani są przez Komisję Kwalifikacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

W 2013 roku procesem kwalifikacji nie objęto żadnej rodziny, z uwagi na fakt, iż pozyskano kandydatów w IV kwartale 2013 r. ich proces rozpocznie się w styczniu 2014 roku.

c) ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu nie zorganizowało szkolenia z uwagi na brak kandydatów na rodziców zastępczych. Przedmiotowe szkolenie zostanie zorganizowane w 2014 roku.

- d) **ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI DYREKTORA PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ TYPU RODZINNEGO, WYDAWANIE ŚWIADECTW UKOŃCZENIA TYCH SZKOLEŃ ORAZ OPINII DOTYCZĄCEJ PREDYSPOZYCJI DO PEŁNIENIA FUNKCJI DYREKTORA I WYCHOWAWCY W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ TYPU RODZINNEGO.**

Na terenie Powiatu Elbląskiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego.

- e) **PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI DIAGNOSTYCZNO – KONSULTACYJNEJ, KTÓREJ CELEM JEST POZYSKIWANIE, SZKOLENIE I KWALIFIKOWANIE OSÓB ZGŁASZAJĄCYCH GOTOWOŚĆ DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ NIEZAWODOWEJ ORAZ PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA, A TAKŻE SZKOLENIE I WSPIERANIE PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNE OSÓB SPRAWUJĄCYCH RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ ORAZ RODZICÓW DZIECI OBJĘTYCH TĄ PIECZĄ.**

Sposób realizacji zadania przedstawiono w pkt 4 ppkt a i b niniejszego sprawozdania.

- f) **PRZEPROWADZENIE BADAŃ PEDAGOGICZNYCH I PSYCHOLOGICZNYCH ORAZ ANALIZY, O KTÓREJ MOWA W ART. 42 UST. 7, DOTYCZĄCYCH KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ LUB PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA.**

Sposób realizacji zadania przedstawiono w pkt 4 ppkt b niniejszego sprawozdania.

Dodatkowo, tak samo jak w roku ubiegłym Organizator rodzinnej pieczy zastępczej na koniec 2013 roku dokonał oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. **2 rodziny z 87 otrzymały negatywną ocenę Organizatora.**

5) PROWADZENIE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO O ZASIĘGU PONADGMINNYM.

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej Powiat Elbląski prowadzi dwie placówki typu socjalizacyjnego, tj.:

- 1) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Orle Gniazdo” w Marwicy z przeznaczeniem dla 30 wychowanków;
- 2) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Samodzielne Mieszkanie” w Pasłęku z przeznaczeniem dla 14 wychowanków.

Powiat Elbląski nie prowadzi placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

6) ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH, PROWADZĄCYCH RODZINNE DOMY DZIECKA, RODZIN POMOCOWYCH I DYREKTORÓW PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH TYPU RODZINNEGO ORAZ KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ, PROWADZENIA RODZINNEGO DOMU DZIECKA LUB PEŁNIENIA FUNKCJI DYREKTORA PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ TYPU RODZINNEGO.

W październiku 2013 r. zorganizowano warsztaty szkoleniowe dla spokrewnionych rodzin zastępczych pn. „Zrozumieć dziecko i jego potrzeby”, w którym łącznie wzięło udział **20 osób.**

Z uwagi na fakt, iż na terenie Powiatu Elbląskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze typu rodzinnego zadanie dotyczące organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-

wychowawczej typu rodzinnego, wydawania świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego nie było realizowane.

a) **ZAPEWNIENIE RODZINOM ZASTĘPCZYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNE DOMY DZIECKA SZKOLEŃ MAJĄCYCH NA CELU PODNOSZENIE ICH KWALIFIKACJI, BIORĄC POD UWAGĘ ICH POTRZEBY.**

Na terenie Powiatu Elbląskiego w 2013 roku nie funkcjonował rodzinny dom dziecka.

7) **ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEZ TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA GRUP WSPARCIA I SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA.**

a) **GRUP WSPARCIA**

Rodzina zastępcza to rodzina, która sprawuje przez dłuższy lub krótszy czas opiekę nad dzieckiem, które z różnych przyczyn nie może być wychowywane w rodzinie naturalnej. Zadaniem rodziny jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka, stworzenie mu warunków do prawidłowego rozwoju oraz praca nad uzupełnianiem deficytów, które powstały wyniku wychowania dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej.

Konieczne jest zatem stworzenie systemu wsparcia zapewniającego rodzinom zastępczym m.in. psychoedukację, doskonalenie umiejętności wychowawczych, pomoc psychologiczną w rozwiązywaniu specyficznych problemów pojawiających się w trakcie

sprawowania opieki nad dzieckiem, wzajemną wymianę doświadczeń.

Znając skalę problemów występujących w rodzinach zastępczych na terenie Centrum funkcjonują **2 grupy wsparcia** objęte opieką Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Grupa wsparcia jest formą wsparcia psychospołecznego, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc lub informacje. Członkowie grupy zrzeszają się zazwyczaj ze względu na jakąś wspólną, obciążającą psychicznie lub społecznie cechę. W naszym przypadku grupy wsparcia dotyczą rodziców i ich lepszego funkcjonowania.

Spotkania odbywają się w zależności od potrzeb rodziców zastępczych na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu. Poprzez uczestnictwo w grupie wsparcia jej członkowie uzyskują pomoc, która może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z zdanym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązaniu kontaktów społecznych z osobami o podobnych trudnościach.

Grupa wsparcia na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu

b) SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje szeroki wachlarz form pomocy, które mogą być świadczone na rzecz rodziców zastępczych. Oprócz pomocy pieniężnej pomoc może być udzielona również w formie niepieniężnej. Niepieniężnym świadczeniem jest między innymi poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Natomiast poradnictwo psychologiczne – przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Osoby i rodziny potrzebujące pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych mogły skorzystać z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu.

Główne formy wsparcia to:

- porady psychologiczne w zakresie zgłaszanych i zdiagnozowanych problemów;
- mediacje rodzinne, będące drogą rozwiązań sytuacji problemowych;
- treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców.

W 2013 roku z usług świadczonych **przez 2 specjalistów**, w tym:

- prawnika;
- psychologa;

skorzystało ogółem **95 osób**, w tym **41 rodzin zastępczych**.

Pomocą prawną objęto **33 osoby**, w formie:

➤ 36 indywidualnych porad, dotyczących zagadnień związanych z przemocą w rodzinie, sprawami rozwodowymi oraz separacją, obowiązkiem alimentacyjnym, ustaleniem władzy rodzicielskiej, ustaleniem ojcostwa, eksmisją, podziałem majątku.

Pomocą psychologiczną objęto **62 osoby**, w formie **96 spotkań**, które objęły swoim działaniem:

- **25 osób** w ramach indywidualnych spotkań z **mieszkańcami Powiatu Elbląskiego**
- **37 rodzin** w ramach indywidualnych spotkań z osobami pełniącymi funkcję **rodzin zastępczych**.

Osoby korzystające ze specjalistycznego poradnictwa zgłaszały swój udział dobrowolnie, czy też ich wizyty były efektem współpracy z Koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej.

Dodatkowo przeprowadzono warsztaty w ramach przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, skierowane do niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Zajęcia odbyły się w marcu i październiku 2013 roku.

8) ZAPEWNIENIE POMOCY I WSPARCIA OSOBOM SPRAWUJĄCYM RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI W RAMACH GRUP WSPARCIA ORAZ RODZIN POMOCOWYCH.

Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia zostało przedstawione w pkt 7 ppkt a niniejszego sprawozdania.

W 2013 roku nie były zgłaszane potrzeby w zakresie przygotowania rodzin do pełnienia funkcji rodziny pomocowej.

9) ORGANIZOWANIE DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ PROWADZĄCYCH RODZINNE DOMY DZIECKA POMOCY WOLONTARIUSZY.

W okresie sprawozdawczym żadna rodzina zastępcza nie zgłosiła zapotrzebowania w zakresie pomocy wolontariuszy.

10) WSPÓLPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI Z POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE, OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ, SĄDAMI I ICH ORGANAMI POMOCNICZYMI, INSTYTUCJAMI OŚWIATOWYMI, PODMIOTAMI LECZNICZYMI, A TAKŻE KOŚCIOŁAMI I ZWIĄZKAMI WYZNANIOWYMI ORAZ Z ORGANIZACJAMI SPOŁECZNYMI.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu prowadziło współpracę z terenowymi ośrodkami pomocy społecznej, funkcjonującymi na terenie Powiatu Elbląskiego.

Celem współpracy było uzyskanie:

- informacji o dzieciach zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- dokumentacji dotyczącej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- danych osobowych rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz ich trybie życia, źródle dochodu, prowadzonej współpracy pracownika socjalnego oraz podejmowanych działaniach, mających na celu powrót dziecka do domu rodzinnego.

Ponadto prowadzono współpracę z sądem, oraz przekazywano informacje w okresach 6 miesięcznych o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz sytuacji rodziny dziecka.

Do podmiotów, z którymi Zespół ds. Pieczy Zastępczej prowadził współpracę należy zaliczyć placówki sektora oświaty, zakłady opieki zdrowotnej oraz stowarzyszenia.

11) PROWADZENIE PORADNICTWA I TERAPII DLA OSÓB SPRAWUJĄCYCH RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ I ICH DZIECI ORAZ DZIECI UMIESZCZONYCH W PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Przedmiotowe zadanie opisane zostało w pkt 7 ppkt b sprawozdania.

12) ZAPEWNIENIE POMOCY PRAWNEJ OSOBOM SPRAWUJĄCYM RODZINNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE PRAWA RODZINNEGO.

Rodziny zastępcze Powiatu Elbląskiego podczas każdej wizyty Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz podczas dokonywania oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej informowane są o możliwości korzystania z bezpłatnych porad prawnika, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego, zatrudnionego w Centrum. W 2013 rok z zaproponowanej oferty skorzystały **4 rodziny zastępcze.**

13) ZAPEWNIENIE RODZINOM ZASTĘPCZYM ZAWODOWYM I NIEZAWODOWYM ORAZ PROWADZĄCYM RODZINNE DOMY DZIECKA PORADNICTWA, KTÓRE MA NA CELU ZACHOWANIE I WZMOCNIENIE ICH KOMPETENCJI ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKA WYPALENIA ZAWODOWEGO.

W ramach działalności profilaktycznej w marcu oraz w październiku 2013 roku przeprowadzono warsztaty dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, celem wzmocnienia ich kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego.

W dwóch spotkaniach łącznie wzięło **20 rodzin zastępczych.**

14) POWOŁYWANIE CENTRÓW ADMINISTRACYJNYCH DO OBSŁUGI PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Uchwałą Nr XVIII/74/2012 Rady Powiatu w Elblągu z dnia 23 listopada 2012 roku powołano Centrum Administracyjne do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych w Marwicy.

15) ZAPEWNIENIE PRZEPROWADZENIA PRZYJĘTEMU DO PIECZY ZASTĘPCZEJ DZIECKU NIEZBĘDNYCH BADAŃ LEKARSKICH.

W 2013 roku nie zgłoszono zapotrzebowania dotyczącego przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej przekazywano niezwłocznie rodzinom zastępczym informacje o stanie zdrowia dziecka, niezbędną dokumentację medyczną oraz udzielano pomocy w dotarciu do odpowiednich specjalistów.

16) PROWADZENIE REJESTRU DANYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 46.

Centrum rejestr danych o osobach:

- 1) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej;
- 2) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.

Osoby, które są wpisane do rejestru obowiązane są do poinformowania starosty o każdej zmianie danych oraz do przedstawienia co 2 lata zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Dane z rejestru starosta przekazuje do sądu.

17) KOMPLETOWANIE WE WSPÓŁPRACY Z WŁAŚCIWYM OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ DOKUMENTACJI ZWIĄZANEJ Z PRZYGOTOWANIEM DZIECKA DO UMIESZCZENIA W RODZINIE ZASTĘPCZEJ ALBO RODZINNYM DOMU DZIECKA.

W przypadku powzięcia informacji o konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej Centrum zwraca się z prośbą o dostarczenie takich informacji jak:

- 1) szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacji o rodzeństwie,
- 2) odpisu aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot – odpisu aktu zgonu zmarłego rodzica,
- 3) dokumentacji o stanie zdrowia dziecka,
- 4) dokumentów szkolnych (świadectw szkolnych i kart szczepień),
- 5) diagnozy psychofizycznej dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno – wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją,
- 6) planu pracy z rodziną, przekazanego przez asystenta rodziny.

18) FINANSOWANIE:

- a) **Świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu.**

Wydatkowanie środków finansowych w 2013 roku przedstawiono w pkt 2 niniejszego sprawozdania.

- b) **Pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.**

Wydatkowanie środków finansowych przedstawiono w pkt 3 niniejszego sprawozdania.

- c) **Szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.**

Wydatkowanie środków finansowych przedstawiono w pkt 4 ppkt c niniejszego sprawozdania.

19) SPORZĄDZENIE SPRAWOZDAŃ RZECZOWO – FINANSOWYCH Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ PRZEKAZYWANIE ICH WŁAŚCIWEMU WOJEWODZIE, W WERSJI ELEKTRONICZNEJ, Z ZASTOSOWANIEM SYSTEMU TELEINFORMATYCZNEGO, O KTÓRYM MOWA A ART. 187 UST. 3.

Od marca 2013 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012 roku w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2012 roku poz. 240), które określa wzory i sposób sporządzania sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, realizowanych ze środków budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Powiatowe centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu sporządza sprawozdanie i przesyła zgodnie z obowiązującym terminem.

20) PRZEKAZYWANIE DO BIURA INFORMACJI GOSPODARCZEJ INFORMACJI, O KTÓREJ MOWA W ART. 193 UST. 8.

W przypadku powstania zaległości powstałych w wyniku nie wnoszenia przez rodziców biologicznych opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

W 2013 roku przekazano informację do biura informacji gospodarczej o powstaniu zaległości z tytułu opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w stosunku do **11 osób, tj. rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.**

21) PRZEDSTAWIENIE STAROŚCIE I RADZIE POWIATU COROCZNEGO SPRAWOZDANIA Z EFEKTÓW PRACY.

Zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie składa zarządowi powiatu coroczne sprawozdanie z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

22) DO ZADAŃ ZLECONYCH Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANYCH PRZEZ POWIAT NALEŻY:

6. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

W związku z przystąpieniem przez Powiat Elbląski do ogłoszonego konkursu ofert Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Resortowego programu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na 2013 r.” pozyskano środki na realizację

zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j Dz. U z 2013, poz. 135 z późn. zm.), tj.:

1) „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”

- otrzymane środki finansowe z przeznaczeniem na pokrycie wynagrodzeń 4 Koordynatorów – **37.307,71 zł.**
- kwota wkładu własnego – **16.836,29 zł.**
- łączna kwota zrealizowanego zadania – **54.144,00 zł.**

Do zadań Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należało w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Dzięki pozyskaniu środków finansowych możliwe było zatrudnienie dodatkowo 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz refinansowanie wynagrodzeń dla 2 koordynatorów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu od 2012 roku, którzy w okresie od stycznia do grudnia 2013 roku objęli opieką o wsparciem **78 rodzin zastępczych**, w których przebywało **129 dzieci**.

2) „Szkolenia rodzin zastępczych”

- otrzymane środki finansowe z przeznaczeniem na wynagrodzenie trenera prowadzącego szkolenie – **1.500 zł.**
- kwota wkładu własnego – **1.500 zł.**
- łączna kwota zrealizowanego zadania – **3.000 zł.**

Jednym z działań w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej” jest **podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych**. Działanie to jest niezbędne ze względu na różnorodność problemów wychowawczych w rodzinach. Stały wzrost kompetencji wychowawczych rodzin jest gwarantem profesjonalnego wywiązywania się z powierzonych zadań z zakresu pieczy zastępczej. W tym celu w październiku 2013 roku zorganizowano warsztaty szkoleniowe „Zrozumieć dziecko i jego potrzeby” podnoszące kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych.

Warsztaty skierowane było do rodzin zastępczych spokrewnionych. W toku rekrutacji wyodrębniono dwie grupy, które miały zajęcia na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu oraz w salce Kościoła Chrześcijan Baptystów w Pasłęku.

Na każdą grupę szkoleniową przeznaczone były 4 spotkania po 5 godz. dydaktycznych. Łącznie 20 godzin szkolenia na każdą grupę.

W ramach ogłoszonego konkursu kwota dotacji nie mogła przekroczyć 50% kosztów zadania. W związku z powyższym Powiat Elbląski otrzymał środki na:

- 1) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka w wysokości **7.220 zł.** oraz zabezpieczył pozostałą część poprzez udział wkładu własnego w wysokości **7.220 zł.;**
- 2) świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki – zabezpieczono środki finansowe wysokości **1.700 zł.**, natomiast kwota otrzymanej dotacji do **1.440,64 zł.**
Łączna kwota na zadanie nr 2 i 3 wyniosła **20.580,64 zł.**

Otrzymane środki finansowe pozwoliły na odciążenie budżetu Powiatu Elbląskiego w 2013 roku oraz na skuteczną realizację ustawowych zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1) FINANSOWANIE POBYTU W PIECZY ZASTĘPCZEJ OSÓB, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 UST. 3.

Ww. zadanie nie było realizowane w 2013 roku, z uwagi na fakt braku cudzoziemców zamieszkałych na terenie Powiatu Elbląskiego oraz braku rządowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Elbląg, dnia 8 kwietnia 2014 roku